

borgerligt og kirkeligt Ægteskab, men jeg haaber, at vi vor Landsdel maa beholde den Ordning, vi har, og ligeledes maa beholde de civile Fødsels- og Dødsregistre. Jeg kan ikke se andet end, at den Ordning, vi har haft med det almindelige borgerlige Ægteskab, giver Kirken den frieste Stilling; og den største Redelighed og Sandhed fremkommer, naar et Brudepar foruden det borgerlige Ægteskab kan søge Kirkens Velsignelse. Der har ikke vist sig nogen som helst Fare paa Grund af denne Ordning hos os. Det har været det ganske almindelige, at naar man havde ordnet det borgerlige Forhold ved Ægteskabets Indgaaelse, saa søgte man bagefter Kirkens Velsignelse.

Med Hensyn til Ordningen af Forholdet til Mindretallet da er der jo allerede indført en Ordning, som giver tysk Gudstjeneste, hvor der er Trang dertil; og jeg er glad ved, at man har tænkt paa at ordne Antallet af tyske Gudstjenester i Fremtiden i Forhold til det Besøg, de danske og tyske Gudstjenester har. Jeg synes, det er en Ordning, som udelukker enhver Agitation og enhver politisk Spekulation i dette Forhold. Kirkesbesøget ved de forskellige Gudstjenester enten paa Dansk eller Tysk viser tilstrækkelig klart og tydeligt, hvor stor Trangen er, og naar den bliver imødekommet i Forhold dertil, saa mener jeg, man har truffet det rette.

Sammen med dette Spørgsmaal hører Spørgsmaalet om Uddannelse af tysktalende Præster. Jeg tillod mig at nævne Spørgsmaalet allerede ved Finanslovens første Behandling, og jeg skal indskrænke mig til at sige, at jeg haaber, at Forholdet maa blive ordnet saadan — i hvert Tilfælde ønsker jeg, det maa være Hovedregelen —, at det bliver dansk uddannede Mennesker, der faar en tilstrækkelig Uddannelse paa Tysk Syd for Grænsen, en tilstrækkelig Uddannelse i Tysk og et tilstrækkeligt Ophold i Tyskland til virkelig at sætte sig ind i tysk Aandsliv og tysk Kultur, saadan at de tyske Mindretal kan være tjent med dem. Jeg kan ogsaa godt forstaa og billige, at man fra tysk Side ved Lejlighed kan ønske at faa en Mand ansat, der har studeret Syd for Grænsen, men jeg maa rigtignok knytte den Betingelse dertil, at det bliver gjort til Pligt, at han faar et tilstrækkeligt Ophold Nord for Grænsen, en tilstrækkelig Uddannelse paa Dansk, en tilstrækkelig Forstaaelse af og Forbindelse med dansk Kultur og dansk Aandsliv, saa han ikke bliver en landsfremmed Mand, der ikke paa forsvarlig Maade kan gaa ind som dansk Embudsmand.

Synodeordningen havde jo Opgaver af økonomisk Art, men den tiltog sig og havde ogsaa Opgaver af aandelig Art, og derfor hilser jeg det med Glæde, at den er bortfaldet; thi jeg forkaster alt Formynderi fra Kirkedage eller andre Forsamlinger paa det kirkelige og det aandelige Omraade, og jeg hilser det med Glæde, at den danske Kirkelovgivning giver fuld aandelig Frihed. Men naar det er Tilfældet, at der i de danske Kirkelove gives fuld aandelig Frihed, er jeg aldeles ikke betænkelig ved, at de enkelte Sognestyrelser gøres saa selvstændige som muligt, baade i aandelig og økonomisk Henseende. Jeg mener nemlig, at en saadan Selvstændiggørelse af de enkelte Sogne yder den bedste Garanti for Fremtiden. Hvis den Dag skulde komme, da Staten og Kirken skilles — hvilket Kristendommen efter min Mening paa ingen Maade behøver at frygte —, vil en saadan Selvstændiggørelse af Sognene yde den allerbedste Garanti, thi da er Sognene i Forvejen gjort selvstændige og myndige og kan i Ro fortsætte den Gerning, som Kristendommen har haft og har i vort Folk. Naar denne Fremtid forberedes paa denne Maade, vil Vanskelighederne blive de mindst mulige.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Povlsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Povlsen: Det ærede Medlem Hr. Mads Gram mente, at jeg ved min Udtalelse om, at der kun i Sønderjylland kunde blive Tale om et Lønningsoverskud i Henhold til Slutningen af § 63, skulde have indrømmet, at der skete Tab ved Afhændelsen af Præstegaarde. Det beror imidlertid paa en Misforstaaelse. Det, jeg talte om, og det, der tales om i § 63, er Hjemmeindtægterne, og de kan ingen Steder heroppe komme til at overstige Lønnen, saa der kan blive et Nettooverskud paa Hjemmeindtægterne. Det kan overhovedet kun ske, hvor en af Kilderne til Hjemmeindtægterne er en meget stor Præstegaard, og jeg drog derfor den Slutning af denne Paragraf, at man regnede med nede i Sønderjylland at beholde Præstegaardene udstykkede, idet de kun da kunde blive Kilder til saa store Hjemmeindtægter. Jeg maa tværtimod hævde, at der ikke sker nogen som helst Forringelse af Lønningsfondens Midler ved at afhænde Jorderne i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919. Det er saadan, at 4½ pCt. af Grundværdien regnet efter Vurderingen af 1916 giver endogsaa et lille Overskud i Forhold til de Indtægter, Præsteembeder nu har igennem Forpagtning, og Grundvær-